

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025-2026

Anul de studiu II / Semestrul II

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	de Drept și Științe Sociale
1.3. Departamentul	de Științe Juridice și Administrative
1.4. Domeniul de studii	Drept
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii/calificari COR/grupă de bază ESCO*	Drept / avocat – 261101, jurisconsult – 261102, consilier juridic – 261103

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Dreptul Uniunii Europene		2.2. Cod disciplină		DR II 15.1	
2.3. Titularul activității de curs			Lect.univ.dr.Mihaela Simion				
2.4. Titularul activității de seminar / laborator			Asist.univ.dr. Alexandra Tudor Todoran				
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	Op

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
a.Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					12
b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					2
c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					4
d. Tutoriat					
e. Examinări					1
f. Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte, etc.)					

3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)	19
3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4)	56
3.9 Total ore pe semestru (3.7+3.8)	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții

5.1. de desfășurare a cursului	<i>se vor respecta în mod strict orarul de desfășurare al cursului și regulile de disciplină (limbaj și comportament adecvat, păstrarea ordinii și liniștii etc.) - baza materială a sălii de curs trebuie să includă laptop și videoproiector/ tablă smart, acces la internet.</i>
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>-laptop și videoproiector/ tablă smart, acces la internet.</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe/rezultate ale învățării specifice programului de studii	R3/C3 - Cunoașterea, interpretarea și respectarea legislației din diferitele domenii ale dreptului pentru a urma procedurile corecte de instrumentare a cauzisticii – 1 credit R5/C5 - Dezvoltarea rețelelor profesionale, contactând și întâlnindu-se cu persoane fizice și juridice în mod și în context profesional – 1 credit R6/C6 - Acordarea de consultanță juridică în diferitele ramuri ale dreptului, pentru a se asigura că acțiunile justițiabililor sunt conforme cu legea – 1 credit
Competențe transversale	-

7. Obiectivele disciplinei

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea și înțelegerea de către studenți a ordinii juridice a Uniunii Europene.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cursului studentii trebuie: - să cunoască specificul izvoarelor de drept al Uniunii, precum și raporturile complexe stabilite între sistemul juridic al Uniunii și sistemul juridic național - să înțeleagă specificul instituțiilor Uniunii Europene.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1 ÎNCEPUTURILE PROCESULUI DE INTEGRARE ÎNTR-O EUROPĂ UNITĂ 1. Premisele integrării europene. 2. Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului. 3. Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene. 4. Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice.	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 2 EVOLUȚIA PROCESULUI DE INTEGRARE EUROPEANĂ. DE LA INSTITUIREA COMUNITĂȚILOR PÂNĂ ÎN PREZENT 1. Evoluția de la instituirea Comunităților Europene până la Actul Unic European (1 ianuarie 1958 – 1 iulie 1987) 2. Actul Unic European 3. Evoluția Comunităților Europene de la Actul Unic European la Tratatul de la Maastricht (1 iulie 1987 – 1 noiembrie 1993) 4. Tratatul privind Uniunea Europeană (Tratatul de la Maastricht)	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână

5. Evoluția Uniunii Europene de la Tratatul de la Maastricht până la Tratatul de la Amsterdam (1 noiembrie 1993 – 1 mai 1999) 5. Tratatul de la Amsterdam 6. Evoluția Uniunii Europene între Tratatul de la Amsterdam și Tratatul de la Nisa (1 mai 1999 – 1 februarie 2003) 7. Tratatul de la Nisa 8. Evoluția Uniunii Europene după Tratatul de la Nisa până la Tratatul de la Lisabona (1 februarie 2003 – 1 decembrie 2009) 9. Tratatul de la Lisabona (Tratatul de reformă) 10. Evoluția Uniunii Europene după Tratatul de la Lisabona (după 1 decembrie 2009)		
Curs 3 SPECIFICUL UNIUNII EUROPENE 1. Natura juridică a Comunităților Europene și Uniunii Europene. 2. Personalitatea juridică a Uniunii Europene 3. Cetățenia europeană. Drepturile cetățenilor europeni	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 4 PRINCIPIILE CARE STAU LA BAZA FUNCȚIONĂRII UNIUNII EUROPENE 1. Uniunea Europeană este o comunitate de drept 2. Principiul atribuirii competențelor 3. Principiul subsidiarității 4. Principiul proporționalității 5. Principiul cooperării loiale 6. Principiul respectării drepturilor fundamentale ale omului 7. Principiul democrației reprezentative 8. Principiul democrației participative 9. Principiul egalității de tratament și nediscriminării 10. Principiul respectării identității naționale a statelor membre	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 5 ORDINEA JURIDICĂ A UNIUNII EUROPENE 1. Specificul dreptului UE 2. Domeniul de aplicare al dreptului UE 3. Regimul de aplicare al dreptului UE în ordinea juridică a statelor membre	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 6 IZVOARELE DREPTULUI UNIUNII EUROPENE 1. Izvoarele primare sau originare 2. Izvoarele secundare sau derivate 2.1. Regulamentul 2.2. Directiva 2.3. Decizia 2.4. Recomandarea și avizul 3. Izvoarele complementare 4. Alte izvoare	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 7 PROCEDURILE LEGISLATIVE ȘI NELEGISLATIVE ÎN CADRUL UNIUNII EUROPENE 1. Procedurile legislative a. Procedura legislativă ordinară b. Procedurile legislative speciale	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână

c. Procedura legislativă specială a consultării d. Procedura legislativă specială a aprobării e. Procedura de adoptare a bugetului		
Curs 8 PROCEDURILE LEGISLATIVE ȘI NELEGISLATIVE ÎN CADRUL UNIUNII EUROPENE 2. Procedurile nelegislative a. Procedurile de încheiere a acordurilor internaționale b. Procedura de suspendare a anumitor drepturi în cazul încălcării grave a valorilor care stau la baza Uniunii Europene c. Procedura de încheiere a acordurilor de aderare la Uniunea Europeană d. Procedura de retragere din Uniunea Europeană e. Procedura de revizuire a tratatelor Uniunii Europene	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 9 SISTEMUL INSTITUȚIONAL AL UNIUNII EUROPENE 1. Structura sistemului instituțional a. Instituții cu putere de decizie b. Instituții și autoritățile cu rol de control c. Organisme cu funcții de natură financiar – bancară d. Organisme cu rol consultativ e. Organismele interinstituționale f. Agenții ale Uniunii Europene g. Agenții de politică externă și securitate comună h. Agenții de cooperare judiciară și polițienească în materie penală i. Agenții executive 2. Principii instituționale a. Principiul reprezentării intereselor b. Principiul autonomiei instituționale c. Principiul atribuirii competențelor d. Principiul echilibrului instituțional e. Principiul cooperării instituționale loiale f. Principiul transparenței instituționale	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 10 CONSILIUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE 1. Consiliul European a. Rolul Consiliului European în cadrul UE b. Istoric c. Misiune d. Organizare și funcționare e. Președintele Consiliului European 2. Consiliul Uniunii Europene a. Rolul în cadrul UE b. Specificul instituției c. Istoric d. Componentă e. Organizare f. Funcționare g. Competențe	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 11 PARLAMENTUL EUROPEAN a. Rolul Parlamentului European b. Istoricul parlamentarismului european	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână

c. Componenta Parlamentului European d. Organizarea internă a Parlamentului European e. Funcționarea Parlamentului European f. Competențele Parlamentului European		
Curs 12 COMISIA EUROPEANA a. Rolul Comisiei Europene b. Specificul Comisiei Europene c. Istoricul Comisiei Europene d. Componenta Comisiei Europene e. Organizarea Comisiei Europene f. Funcționarea Comisiei Europene g. Competențele Comisiei Europene	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 13 CURTEA DE JUSTITIE A UNIUNII EUROPENE ȘI CURTEA DE CONTURI A UNIUNII EUROPENE 1. Curtea de Justiție a Uniunii Europene. a. Istoric b. Specificul și rolul instanțelor în ansamblul sistemului instituțional al UE c. Compunerea instanțelor UE d. Organizarea și funcționarea instanțelor UE e. Competența instanțelor de judecată 2. Curtea de Conturi a Uniunii Europene a. Istoric b. Misiune și rol c. Compunere d. Organizare e. Funcționare f. Competențe	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Curs 14 BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ, ORGANELE CONSULTATIVE ALE UNIUNII EUROPENE ȘI BANCA EUROPEANĂ DE INVESTITII 1. Banca Centrală Europeană, Eurosistemul și Sistemul European de Bănci Centrale 2. Organisme cu rol consultativ: Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor 3. Banca Europeană de Investiții	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	2ore/curs/săptămână
Bibliografie 1. Mihaela Simion, <i>Dreptul Uniunii Europene</i> , curs pus la dispoziția studenților în format electronic; 2. <i>Tratatele Uniunii Europene</i> , Editura Universul Juridic, 2018; 3. Gabriel Liviu Ispas, Daniela Panc, <i>Drept instituțional al Uniunii Europene</i> , Editura Hamangiu, 2019; 4. Gyula Fabian, <i>Drept Instituțional al Uniunii Europene</i> , Editura Hamangiu, 2023; 5. Mihaela Pătruș, <i>Drept instituțional european, curs universitar</i> , Editura Pro Universitaria, 2018.		
a. Seminar-laborator		
1. Noțiuni introductive privitoare la Comunitățile Europene și Uniunea Europeană	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
2. Evoluția Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
3. Cetățenia europeană	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână

4. Principiile Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
5. Ordinea juridică a Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
6. Izvoarele dreptului Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
7. Procedurile legislative ale UE	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
8.Proceduri nelegislative ale UE	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
9. Sistemul instituțional al Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
10. Consiliul European și Consiliul Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
11. Parlamentul European și Comisia Europeană	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
12. Comisia Europeană	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
13. Curtea de Justiție a Uniunii Europene și Curtea de Conturi a Uniunii Europene	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
14. Banca Centrală Europeană, organele consultative ale Uniunii Europene și Banca de Investiții	Exercițiul, studiul de caz, învățarea bazată pe proiecte	2ore/seminar/săptămână
Bibliografie 1. <i>Tratatele Uniunii Europene</i>, Editura Universul Juridic, 2020; 2. Gyula Fabian, Laura Lazar, <i>Dreptul Uniunii Europene. Selecție de jurisprudență relevantă, vol.I</i>, Editura Universul Juridic, 2017; 3. Mihaela Vrabie, <i>Protecția juridică a Cartei drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene</i>, Editura Universul Juridic, 2017; 4. Augustina Dumitrașcu, Roxana-Mariana Popescu, <i>Dreptul Uniunii Europene. Sinteze și aplicații, ed.II</i>, Editura Universul Juridic, 2015.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei sunt astfel stabilite încât să fie conforme așteptărilor reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi în domeniul aferent dreptului. Studiul disciplinei creează premisele însușirii noțiunilor teoretice și practice care stau la baza desfășurării activității profesionale în domeniu, prin însușirea legislației, instrumentelor și mecanismelor Uniunii Europene

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
----------------	---------------------------	-------------------------	------------------------------

10.4 Curs	<i>Examen final</i>	<i>Examen scris</i>	90%
10.5 Seminar/laborator	<i>Evaluare pe parcurs</i>	<i>Testare continua pe parcursul semestrului: testare periodică prin lucrări de control, întocmirea de referate, participare la procese simulate.</i>	10%
10.6 Standard minim de performanță: Minim nota 5 Evaluare finală: lucrare scrisă cu întrebări tip grilă și deschise/ rezolvarea unor spețe, toate implicând utilizarea jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene în interpretarea și aplicarea dreptului scris. Pentru promovarea examenului, studentul trebuie să dovedească prin răspunsurile date că și-a însușit cunoștințele fundamentale din domeniul dreptului Uniunii Europene, dovedind cunoașterea și înțelegerea noțiunilor și instituțiilor specifice, precum și utilizarea adecvată a limbajului juridic de specialitate în cadrul unei dezbateri. De asemenea, în răspunsurile date, studentul nu trebuie să facă confuzii sau erori grave. Se acordă un punct din oficiu, 1 punct activitatea la seminarii și 8 puncte pentru răspunsurile la lucrarea scrisă (16 întrebări X 0,5 puncte).			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament